

ROMANTIZM ADABIYOTI: HISSIYOT, TASAVVUR VA ERKINLIK RUHI

Bohodiroya Marg'ubaxon Botirjon qizi

Qo'qon Universiteti Andijon filiali

filalogiya va tillarni o'qitish o'zbek tili yo'nalishi talabasi.

Email: margubabohodiroya36@gamil.com

Anotatsiya: Ushbu maqolada romantizm adabiyotining paydo bo'lishi, asosiy xususiyatlari, mashhur vakillari va uning o'zbek adabiyotiga ta'siri haqida so'z yuritiladi. Romantizm oqimi inson qalbidagi ichki kechinmalar, orzular, erkinlik va go'zallikni kuylash orqali o'ziga xos adabiy muhit yaratgan. Maqolada romantizmning jamiyatdagi roli va adabiy taraqqiyotdagi o'rni ham tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: Romantizm, adabiy oqim, hissiyot, erkinlik, tasavvur, G'arb adabiyoti, o'zbek romantizmi, tarixiy adabiyot, individualizm.

KIRISH

Romantizm – bu XVIII asr oxiri va XIX asr boshlarida G'arbda shakllangan adabiy va madaniy oqim bo'lib, klassitsizmga qarshi yo'nalishda vujudga kelgan. U insonning ichki dunyosi, orzulari, hayolot olami va tabiatga muhabbatini ifoda etishga urg'u beradi. Klassitsizm mantiq va tartibni yoqlagan bo'lsa, romantizm yurak ovozigacha quloq tutishni, hissiyotlar va individual erkinlikni targ'ib qilgan.

Romantiklar uchun inson qalbidagi to'liqlanishlar, muhabbat, g'am, shaxsiy fojialar, tabiiy go'zalliklar – bularning barchasi ilhom manbai bo'lgan. Adabiyotda bu oqim turli janrlarda – she'riyat, roman, drama va esse shakllarida namoyon bo'ldi. Romantizmning eng mashhur vakillari – Yevropada Jorj Gordon Bayron, Fridrix Shiller, Viktor Gyugo, Jeyn Ostin va Aleksandr Dyuma kabi ijodkorlardir. Ular o'z asarlarida jamiyatdagi adolatsizlik, erkinlik uchun kurash va insoniy tuyg'ularni ko'rsatishga harakat qilganlar. O'zbek adabiyotida ham romantik yo'nalish namoyandalari mavjud. XIX asr oxiri va XX asr boshlarida ijod qilgan Muqimiy, Zavqiy, Furqat kabi shoirlar g'arb romantizmidan ilhomlanib, inson va tabiat o'rtasidagi uyg'unlik, hayot go'zalligi va ijtimoiy kechinmalarni tasvirladilar. Ayniqsa, jadid adabiyoti romantizm unsurlarini o'zida mujassam etgan.

XULOSA

Romantizm – bu faqat adabiy oqim emas, balki inson ruhiyatining chuqur qatlamlariga kirib boruvchi, hayotning nozik jihatlarini san'at orqali ifodalovchi harakatdir. U o'z zamonasining ijtimoiy va siyosiy voqealariga munosabat bildirgan holda, san'atda erkinlik va estetik go'zallikni targ'ib qilgan.

ADABIYOTLAR

1. QODIROV, A. (2025). BADIY ASAR TAHLILI VA DIN INTEGRATSIYASI:(Alisher Navoiy ijodi misolida). Hamkor konferensiyalar, 1(11), 386-388.
2. Qodirov, A. (2024). USLUB ADABIYOTSHUNOSLIKNING MUHIM KATEGORIYASI SIFATIDA. University Research Base, 857-860.
3. Abdulazizbek, Q. (2024). USLUB ADABIYOTSHUNOSLIKNING MUHIM KATEGORIYASI SIFATIDA. Talqin va tadqiqotlar ilmiy-uslubiy jurnali, 2(42), 144-149.
4. Qodirov, A., Inomjonova, M., & Olimova, X. (2025). ADABIYOTSHUNOSLIKDA BADIY ASAR TILI VA BADIY NUTQ USLUBI. Наука и технология в современном мире, 4(5), 36-38.
5. O'G'Li, Q. A. L. (2023). ADABIYOTSHUNOS USLUBI HAQIDA (DILMUROD QURONOV IJODI MISOLIDA). World of Philology, 2(2), 46-50.
6. Kobilova, Z. B. (2021). Amiriy and fazliy. Asian Journal of Multidimensional Research, 10(9), 271-276.
7. Kobilova, Z. (2022). Image of a Drinker and a Hermit in the Amir Al-Ghazali. EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION, 2(4), 173-176.
8. Qobilova, Z. (2020, December). THE ARTISTIC-AESTHETIC EFFECT OF AMIRI'S POETRY SCOPE. In Конференции.
9. Haliljonovna, S. K. (2024). PSYCHOLOGICAL POSSIBILITIES OF FORMING INTERESTS IN VISUAL ARTS IN PRESCHOOL CHILDREN. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 12(3), 438-442.
10. Жахонгирова, Тамил; ,ЭВОЛЮЦИЯ НЕГАТИВНЫХ ЭМОЦИЙ В АНГЛИЙСКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ: СЕМАНТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ, Ta'limning zamonaviy transformatsiyasi, 11, 2, 18-20, 2024,
11. Andreyevna, Jaxongirova Tamila; ,CURRENT TRENDS AND DEVELOPMENT FACTORS IN THE APPLICATION OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN EDUCATION, Ta'limda raqamli texnologiyalarni tadbiq etishning zamonaviy tendensiyalari va rivojlanish omillari, 28, 1, 230-233, 2024,
12. Khabibullaeva F.K. The Problem of Adequacy in Russian Translations of A. Kadiri's novel "The Past Days". Toronto. Design Engineering. 2022. – P. 6091-6101.
13. Abdullaevna, K. G. (2024). TRANSLATION CHALLENGES IN SCIENTIFIC AND TECHNICAL TRANSLATION WITH A FOCUS ON TERMINOLOGICAL DICTIONARIES. Science and innovation, 3(Special Issue 34), 178-181.
14. Toshboyeva, O. (2024). THE TERMINOLOGY, GENESIS, AND LINGUISTIC FOUNDATIONS OF "BRAND NAMES" IN THE WORLD OF LINGUISTICS. University Research Base, 992-995.